Omagiu lui Olivier Messiaen

(Grigore Constantinescu – 25 februarie 2008)

Centenarul Olivier Messiaen este un moment aniversar nu numai pentru Franța, ci și pentru muzica lumii, artistul fiind dintre „Aleșii” secolului XX. Vizionar, cu o operă unică, dăruită credinței, ca un act de devoțiune, marele artist francez ajunge, cu multă întârziere, și în relație cu publicul românesc.

Prima dintre aceste întâlniri, urmată în curând de altele, oferită în dar de Institutul francez, a fost duminică seara „Cvartetul pentru sfârșitul Timpului”, realizat de Trio „Dumki” în dialog cu clarinetistul francez Nicolas Baldeyrou. Pentru cei care, cu patru decenii în urmă, descoperiseră această capodoperă cântată atunci, sfidător față ideologia ateistă a vremii, de către formația românească „Musica Nova”, reîntâlnirea aceasta a fost neîndoios un motiv de consolare a nostalgilor. Cu o justificată curiozitate, am așteptat efectul muzicii asupra noastră acum, sperând că acțiunea sa benefică va repeta mirajul trecutului. Messiaen, pornind de la sentința din „Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul”, a scris această capodoperă aflându-se, în anii 40’, încarcerat în lagărul nazist de la Görlitz, din Polonia. Era oare „sfârșitul timpului” sau credința în Dumnezeu avea să îndeplinească misiunea salvatoare?

Răspunsul muzicii rămâne valabil și astăzi, când meditâm îndelung asupra drumului umanității spre ce va fi. Ar trebui să numim aici miraculoasă arta interpreților francezi, capabili a ne vorbi prin actul lor de tălmăcire subtilă și rafinată despre mesajul lăsat moștenire oamenilor de către Messiaen. În seria „Tineri mari soliști”, Institutul Francez i-a ales foarte bine pe Pierre Olivier-Queyras – vioară, Véronique Marin – violoncel, Frédéric Lagarde – pian și senzaționalul clarinetist Nicolas Baldeyrou, pentru a doua oară oaspete al României, unde a fost laureat al unui concurs de interpretare. Ne-a bucurat ofranda lor, care parcă a ridicat o rugă spre ceruri, poate în speranța că timpul va să continue să fie o măsură a eternității.